

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande

Stockholm 2022-08-30

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2011/83/EU med avseende på distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter och om upphävande av direktiv 2002/65/EG; Ju2022/02279

Svensk Försäkring står bakom Insurance Europes svar på EU-kommissionens konsultation om det rubricerade direktivförslaget, se bilaga, och vill därutöver komplettera det yttrandet enligt följande.

Direktivet bör vara subsidiärt i förhållande till sektorspecifik reglering

För Svensk Försäkring är det viktigt att konsumenterna har tillgång till god information för att fatta välgrundade beslut. Kraven på att lämna information till konsumenter i olika EU-regelverk har emellertid ökat på försäkringsområdet och därmed informationsmängden.

Vid sidan av direktivet om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter (direktiv 2002/65/EG) finns en mängd regler för att se till att konsumenter har tillgång till information. På EU-nivå finns t.ex. regler om förköpsinformation i det s.k. Solvens II -direktivet (direktiv 2009/138/EG) och i direktivet om försäkringsdistribution (direktiv 2016/97). Dessa EU-bestämmelser har bl.a. genomförts i försäkringsrörelselagen, i lagen om försäkringsdistribution och i Finansinspektionens föreskrifter. På EU-nivå finns också Priips-förordningen, det vill säga EU-förordningen om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare, som innebär att krav på faktablad gäller för de vanligaste sparlivprodukterna på den svenska marknaden. Till detta kommer reglering som har sin grund i nationell rätt, t.ex. informationskrav i försäkringsavtalslagen.

Alltför mycket och detaljerad information riskerar att försvåra för konsumenterna. En överlappande och svåröverskådlig reglering är också till nackdel såväl för konsumenterna, som bör ha rimliga möjligheter att ta del av gällande regler, som för företagen. Vi är mot denna bakgrund positiva till förslagets ambition att förenkla regelverket och anpassa det till de förändringar som har skett sedan distansförsäljningsdirektivet antogs 2002.

Vid försäljning och annan distribution av försäkringar säkerställs konsumentskyddet numera även av det ovan nämnda EU-direktivet om försäkringsdistribution som bl.a. innehåller informationskrav och uppföranderegler (se kap. V i direktivet). Det regelverket är generellt tillämpligt och gäller alltså även vid distansförsäljning av försäkringar. När den sektorspecifika regleringen är tillämplig kan det därför ifrågasättas om en särskild konsumentskyddsreglering för distansförsäljning verkligen behövs på försäkringsområdet.

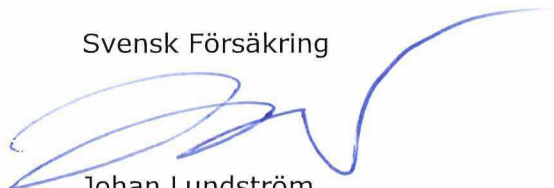
Enligt förslaget ska den särskilda EU-regleringen för distansförsäljning av finansiella tjänster emellertid finnas kvar som en ny del i det s.k. konsumenträttighetsdirektivet (direktiv 2011/38/EU) som reglerar annan distansförsäljning. För att undvika överlappning och dubbelreglering bör det under alla omständigheter tydligt framgå att konsumenträttighetsdirektivet i nu aktuell del är subsidiärt i förhållande till annan reglering samt – så långt möjligt – i vilka delar det då inte behöver tillämpas. Detta gäller t.ex. förhållande till bestämmelserna om förköpsinformation (art 16 a och art 16 d) och i förhållande till ångerrätten där det också finns sektorspecifik reglering (se bestämmelserna om uppsägning i art 186 i Solvens II direktivet; jfr 11 kap. 5 § försäkringsavtalslagen). Utgångspunkten bör vara att den sektorspecifika regleringen ska gälla om en fråga, t.ex. frågan om förköpsinformation, finns reglerad där. Den sektorspecifika regleringen bör alltså ha företräde även om bestämmelserna om frågan i den regleringen och i konsumenträttighetsdirektivet inte har identiskt innehåll.

Tillämpningsområdet

Vid det svenska genomförandet av det nu gällande direktivet har utgångspunkten varit att dess tillämpningsområde är begränsat till individuella avtal mellan en näringsidkare och en konsument. Direktivets bestämmelser har alltså inte ansetts tillämpliga på kollektivavtalsbunden försäkring och obligatorisk gruppörsäkring samt endast i viss utsträckning på frivillig gruppörsäkring (se prop. 2004/05:13 s. 38, 147 och 148).

Svensk Försäkring vill understryka att det är mycket betydelsefullt att denna skiljelinje mellan individuell och kollektiv försäkring upprätthålls även fortsättningsvis. Kollektiva försäkringar skiljer sig i viktiga avseenden från individuella. Vid gruppörsäkringar förhandlar en gruppöreträdare – det kan t.ex. handla om en arbetsgivare, ett fackförbund eller en idrottsklubb – fram standardiserade villkor för medlemmar i en grupp. Kollektivavtalsbundna försäkringar baseras på kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter. Vidare administreras kollektiva försäkringar på annat sätt än individuella. Dessa särskilda förhållanden påverkar bl.a. behovet av information och hur den lämnas. De kollektiva försäkringarnas särart återspeglas i försäkringsavtalslagen. För kollektiv försäkring finns t.ex. andra regler för hur avtal ingås och om informationsgivning jämfört med individuell försäkring.

Svensk Försäkring

Johan Lundström

Rickard Sobocki